

LIFE-MICACC projekt

Laikusoknak szóló jelentés

1. Alapadatok a projektről

A projekt teljes címe: Az önkormányzatok integráló és koordináló szerepének megerősítése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében

A projekt rövidítése: LIFE-MICACC

A projekt azonosítószáma: LIFE16 CCA/HU/000115

A projekt megvalósítás időszaka: 2017. szeptember 1. – 2021. augusztus 31. (COVID19 járvány miatt meghosszabbítva 2021. november 30-ig)

Teljes költségvetés: 2 564 783 Euró

EU hozzájárulás: 1 528 069 Euró

A LIFE-MICACC projekt **országos lefedettségű.**

Természetes vízmegtartást célzó pilot projekt 5 partner önkormányzatnál került megvalósításra, ugyanakkor a projekt számos tevékenysége, eredménye országos hatókörű: szemléletformáló tréningek, okos alkalmazások, külföldi tanulmányutak, helyszíni terepbejárások, útmutatók stb.

2. A projekt fókusza

A Belügyminisztérium koordinálásában – és 9 társult kedvezményezett közreműködésével - megvalósult LIFE-MICACC projekt elsősorban az önkormányzatokkal, a klímaváltozással, az alkalmazkodás témakörével és a hatékony lokális vízgazdálkodással foglalkozik. Középpontjában a települések és az úgynevezett „természetes vízmegtartó megoldások” állnak.

Kiinduló helyzet: Az előrejelzések szerint Magyarországot az éghajlatváltozás várhatóan a globális átlagnál súlyosabban fogja érinteni. Az átlaghőmérséklet 3-5°C –kal is emelkedhet, ezzel együtt a csapadékmennyiség csökkenésére és szélsőséges eloszlására lehet számítani az egész országban. Növekvő vízhiány, gyakoribb hőhullámok, tartós aszály, intenzívebb és egyre inkább kiszámíthatatlan csapadékmennyiség, súlyosbodó árvíz- és belvízproblémák várhatók. Magyarország vízvesztő pozícióban van.

A projektben nyújtott megoldási lehetőség: A környezet, a talaj, a vízi ökoszisztémák vízmegtartó képességének helyreállítása, javítása megoldást jelenthet a szélsőségek mérséklésére és hozzájárul a helyi közösségek és a gazdaság éghajlatváltozással szembeni ellenálló-képességének megerősítéséhez, az alkalmazkodóképesség fejlesztéséhez.

A projektben azt feltételeztük (ami végül beigazolódott), hogy

- az **önkormányzatok kulcsszereplők** ezen a területen is, képesek és szükséges is, hogy integrálják ezt a szemléletet a helyi tervekbe, stratégiákba, és helyi szinten koordinálják az alkalmazkodást az összes érintett bevonásával;
- a **természetes vízmegtartó megoldások jól működnek lokális szinten**, kisléptékű és költséghatékony megoldások, melyek számos előnnyel járnak, így érdemes még több információt megtudni róluk. Van helyük a hagyományos vízgazdálkodási megoldások mellett.

3. A projekt célkitűzései

A **projekt átfogó célkitűzése**, hogy javítsa a legsérülékenyebb magyarországi önkormányzatok éghajlatváltozással szembeni ellenálló-képességét, a klímaváltozásból fakadó kockázatok csökkentésével.

A **projekt céljai** között az alábbi tevékenységeket foglalmaztuk meg:

1. Szemléletformálás, tudásbővítés

Az önkormányzatok döntéshozóinak, szakembereinek, egyéb alkalmazottainak, valamint a helyi érintettségű gazdasági szereplők figyelmének felhívása és **tudásának bővítése a klímaváltozás hatásairól és a természetes vízmegtartást segítő megoldásokról**, mint hatékony eszközökről az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség fejlesztéséhez. Az Európában megvalósított természetes vízmegtartást segítő intézkedések adaptálása és elterjesztése a magyar célcsoport körében.

2. Természetes vízmegtartó megoldások kialakítása és tesztelése pilot településeken

Egyes **természetes vízmegtartást segítő intézkedések** gyakorlati felhasználhatóságának és működőképességének **tesztelése**, illetve szemléltetése közvetlenül a projekt célcsoportja, közvetetten a magyar lakosság körében. Emellett tesztelés céljából prototípusok kifejlesztése és kivitelezése 5 kiválasztott helyszínen, figyelembe véve a helyi klimatikus kihívásokat, erőforrásokat, sajátosságokat.

3. A megszerzett tudás és tapasztalatok megosztása

A teszttüzemek során **szerzett tudás megosztása**, a kipróbált természetes vízmegtartást segítő intézkedések elterjedésének elősegítése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás fejlesztésének céljából Magyarország különböző tájegységein. A témában kiadványok, útmutatók készítése, országos rendezvények megtartása. A projekt eredményeként a közös elképzelésre alapuló, helyi szinten létrejövő (vízgyűjtő) partnerségi kapcsolatok kiépülésének támogatása.

4. Az önkormányzatok koordináló és integráló szerepének megerősítése

Az önkormányzatok **koordinálják az összes érintett bevonásával** az alkalmazkodást lokális szinten. Egyúttal **integrálják a vízmegtartás, alkalmazkodás szemléletét a helyi tervekbe, stratégiákba**, saját döntéshozatali mechanizmusukba. Fontos, hogy ez a személet beépüljön és megmaradjon a későbbi fejlesztések során is. Kormányjelentés összeállításával támogatjuk, hogy kedvezőbb jogszabályi környezet alakuljon ki a helyi vízmegtartást és az önkormányzatok eszközzrendszerét illetően.

5. Tudásmegosztás innovatív eszközökkel

Innovatív és felhasználóbarát eszközök biztosítása az önkormányzatok és egyéb érdekeltek számára, segítve ezzel a **klímaváltozás kockázatainak megértését, értékelését és kezelését**, támogatva a **tudásmegosztást**, valamint ösztönözve az együttműködők aktivitását.

6. Együttműködés erősítése az önkormányzatok között

A helyi önkormányzatok bevonása olyan **hazai és európai szintű hálózatokba**, melyek a közös együttműködést szolgálják az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésében és az azokhoz való alkalmazkodásban.

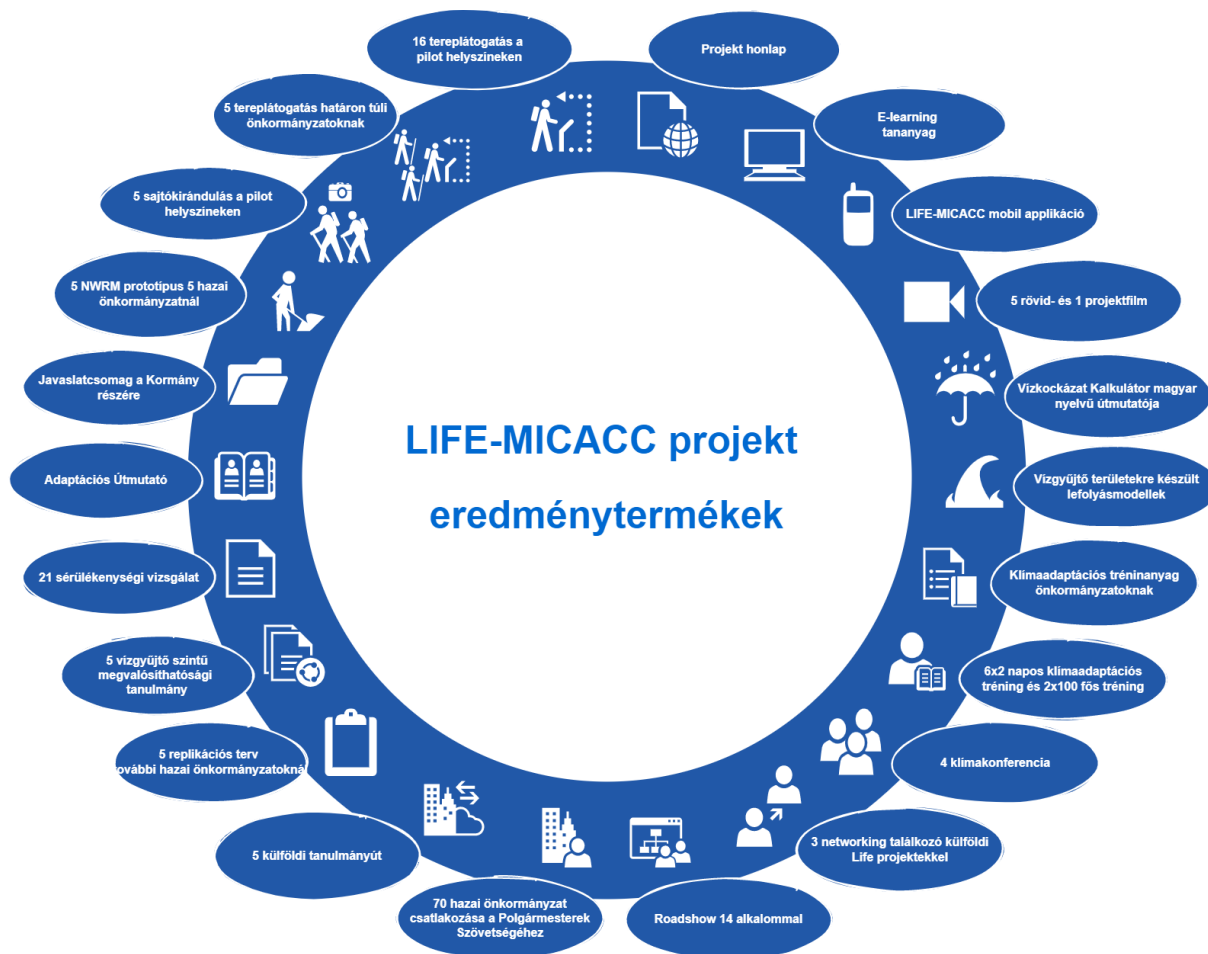
Azt szeretnénk elérni a projekttel (és ez a hivatalos projektzárást követően is kitűzött cél marad), hogy a gyakorlatban jól működő természetes vízmegtartó megoldások megismerésével a magyarországi önkormányzatok képesek legyenek hatékony és természetes módon reagálni a klímaváltozással összefüggő hatásokra. A tudás, a tapasztalatok és a szükséges eszközök megszerzése jelentősen növeli az önkormányzatok alkalmazkodási képességét és kiegyensúlyozott természeti területek kialakulását eredményezi. A természetes vízmegtartó megoldások javítják a helyi közösségek klímaváltozással szembeni ellenálló-képességét és jólétét, továbbá hozzájárulnak a helyi társadalmi-gazdasági kockázatok mérsékléséhez. A vizesélőhelyek helyreállítása szintén hozzájárul a klímaváltozás hatásainak csökkentéséhez.

4. A projektben elért eredmények

A LIFE-MICACC projekt keretében számos olyan eredmény valósult meg, melyek

- közvetlenül érintik az önkormányzatokat, a lakosságot, a környező településeket;
- támogatják a szemléletformálást, a tudásmegosztást és a tapasztalatcserét;
- a disszeminációs¹, kommunikációs célt megvalósító rendezvények;
- útmutatóként, segédletként szolgáló kiadványok.

Összefoglalóan az alábbi ábra mutatja be az elért eredményeket:

Önkormányzatokat közvetlenül érintő projekt eredmények:

- 5 természetes vízmegtartó megoldás (prototípus) a partner településeken
- 5 megvalósíthatósági tanulmány (az 5 partner önkormányzat vízgyűjtő területére vonatkozóan)
- 5 replikációs terv (további 5 település vonatkozásában, végrehajtásra készen)

¹ Disszemináció: a projekt eredményeinek közzététele, megosztása

Projekt keretében elkészült kiadványok:

- 1 szórólap (a projekt bemutatása)
- 1 brosúra (a projekt eredményeiről átfogóan)
- 1 esettanulmány (szakmai-műszaki leírás a pilotokról)
- 4 tematikus klímabarát kislemez
- 1 WWF magazin különszám
- 1 tréninganyag
- 1 Adaptációs Útmutató (segédlet természetes vízmegtartó megoldások megvalósításához)
- 1 Kormányjelentés

Tudásmegosztást támogató eszközök:

- 1 e-learning tananyag
- 1 Vízkockázat-elemző eszköz
- 1 applikáció
- 5+1 videó film
- 5 lefolyásmodell az 5 érintett vízgyűjtőre
- 2 infografika

Megvalósult rendezvények:

- 5 külföldi tanulmányút
- 3 networking találkozó
- 4 klímakonferencia
- 13 roadshow
- 10 tereplátogatás hazai érdeklődők számára
- 5 tereplátogatás külföldi érdeklődők számára

Eredmények résztvevői számokban kifejezve:

400 fő
tréningen való
részvétele

400 fő
e-learning
felhasználó

400 fő
roadshow
részvevő

56 000
honlap
látogató

5. Kiemelt projekt eredmények

5 prototípus – 5 modell megoldás a vízbő és vízhiányos időszakok kezelésére

Bátya

Probléma/kihívás: Az éves csapadékmennyiség egyenetlen eloszlású. Nem annyi esik, amennyire szükség lenne, és nem akkor, amikor kellene. Vízbő és vízhiányos időszakok váltják egymást, gyakori a pincék és utcák elöntése, ugyanakkor az aszálykockázat is jelentősen nehezíti az itt élők életét.

Pilot megoldás: A régi, elhagyott agyaggödör (kubikgödör) területén került kialakításra egy többmedencés nyílt vízfelületű, kb. 1 hektár kiterjedésű tó, mely vizesélőhelyként is funkcionál. A tó képes befogadni és megtartani a többletvizet, a felszín alatti víz újratöltése által mérsékeli a hóhullámok és a szárazság hatásait, elpárologva javítja a mikroklímát, és rekreációs lehetőséget is biztosít a helyiek számára.

*„Ami csapadékot a Jóisten Bátýára szánt, azt kötelességünk itt megtartani.”
(Fekete Csaba, polgármester)*

Mit várunk ettől a megoldástól?

A tó újjáélesztésének célja, hogy megőrizze Bátýa értékes vízkincsét a szárazabb időkre, ebből visszapótolja a talajvizet és mérsékeli a klímaváltozással fokozódó aszályokat. Van azonban rengeteg más előnye is: a nyíltvízű tó nyáron párologtat, lehűti a levegőt és óvja a lakókat a nagy hőségtől. Emellett izgalmas teret ad állatoknak és embereknek egyaránt. A tavat úgy tervezték, hogy a nádassal, szabálytalan partszakasszal szabdaltságot adó északi oldala inkább a vadon élő állatoké, a természeté legyen, míg a déli, egyenes part-vonalú oldalt a kapcsolódni vágyók vegyék majd birtokba.

Költség (geodéziai felmérés, tervezés, engedélyeztetés, kivitelezés): kb. 45,1 millió Ft

Rövidfilm a pilotról: https://youtu.be/kB_B1VsNLQ

Püspökszilágy

Probléma/kihívás: A Szilágyi-patak gyakran villámárvizeket okoz a településen, évente minimum egy-két alkalommal. A hirtelen lezúduló nagymennyiségű csapadék és az érkező hordalék komoly, több tíz millió Ft-os károkat okozott rendszeresen a település épített infrastruktúrájában és a lakóingatlanokban. Az önkormányzati (és állami) tulajdonban lévő ingatlanok esetén az önkormányzatnak eddig minden évben vis maior támogatás iránt kellett folyamodnia.

Pilot megoldás: A vízvezetés helyett a lefolyáslassításon és a víz megőrzésén, tájban tartásán van a hangsúly. A Szilágyi-patak oldalágán 7 db szivárgó rönkgát épült meg helyi faanyagból, illetve 4 db terméskő hordalékfogó is felújításra került. Ezek a természetes akadályok lassítják a víz lefolyását, ellaposítják az árvízcsúcsot és megelőzik az elöntést. Emellett, az alsó vízgyűjtőnél kialakításra került egy oldaltározó/záportározó, mely képes befogadni a többletvizet és vizesélőhelyül is szolgál.

*„A komplex lefolyáslassító- és vízmegtartó rendszer jól vizsgázott a 2020. júniusi villámárvíz idején, és elmondhatom, hogy 100%-ban megvédte a települést az elöntéstől.”
(Tordai Sándor, polgármester)*

Mit várunk ettől a megoldástól?

A komplex megoldás célja, hogy a villámárvizek Püspökszilágyra jelentett veszélyét csökkentsük, míg az itt kialakított vizesélőhelyen megőrizzük a település értékes vízkincsét a szárazabb időkre, és ezzel mérsékeljük a klímaváltozás várható káros hatásait. Ezzel nem csak a települést tesszük élhetőbbé az aszályok idején, de sok fajnak biztosítunk élőhelyet, valamint a part egy pihenésre alkalmas parkként is szolgálja majd a kikapcsolódni vágyókat.

Költség (geodéziai felmérés, tervezés, engedélyeztetés, kivitelezés): kb. 44,9 millió Ft

Rövidfilm a pilotról: <https://youtu.be/1TnzpVUoDUc>

Rákócziújfalu

Probléma/kihívás: Az ország legaszályosabb vidékén helyezkedik el, a hóhullámos napok száma magas, és az intenzív mezőgazdaság miatt (repce, napraforgó) növekvő vízigény mutatkozik a területen. Ugyanakkor, gyakoriak a belvízi elöntések is. Ez főként a tavaszi hóolvadásból származik és a földeken megállva nehezíti a gazdálkodók életét.

Pilot megoldás: Erre a kettős problémára ad választ a projektben kialakított megoldás. A belvíz és a heves esőzés okozta vízfelesleget a meglévő csatornahálózat átalakításának segítségével, műtárgyak és gát építésével helyben tartjuk. A csatorna mellett kialakításra került egy mélyebb fekvésű terület, melyre a csatornából átkormányozható a felesleges többletvíz (belvíz, esővíz). Ezen a területen vizesélőhelyet alakítunk ki, aminek vize az aszályos időszakokban a talajvíz visszapótlását segíti.

Mit várunk ettől a megoldástól?

A beavatkozás célja, hogy az így születő tóban megőrizzük Rákócziújfalu értékes vízkincsét a szárazabb időkre, hiszen a tó párologtatás útján hűti a helyi klímát, így élhetőbbé teszi a települést az egyre gyakoribb aszályok idején. Ezáltal mérsékeljük a klímaváltozás várható káros hatásait, valamint élőhelyet biztosítunk sok vízhez kötődő faj számára is. Emellett azt szeretnénk, hogy a part egy kikapcsolódásra alkalmas parkként is szolgáljon a helyiek számára.

*„A pilot terület szomszédságában a gazdák arról számoltak be, hogy nőtt a termésátlag, sőt a talajvíz szintje is emelkedett, ami különösen fontos eredmény nálunk.”
(Varga József, polgármester)*

Költség (geodéziai felmérés, tervezés, engedélyeztetés, kivitelezés): kb. 45,6 millió Ft

Rövidfilm a pilotról: <https://youtu.be/K7EBtMsGpvQ>

Ruzsa

Probléma/kihívás: A Homokhátság egyre szárazabb vidék, az átlagos csapadékmennyiség folyamatosan csökken, a talajvízszint egyre süllyed. A homokos talajon nehéz megtartani a vizet, fokozott vízszivárgás jellemző a területen. Minden csepp víz érték – itt ez hatványozottan igaz.

Pilot megoldás: A projekt keretében a szürkevizet újrahasonosítását, újrafelhasználását teszteljük, ideértve mind a tisztított szennyvizet, mind a technológiai vizet. Belterületen kialakításra került egy kb. 700 m² nagyságú tó, mely esetében az ivóvíztisztítás melléktermékeként jelentkező dekant víz visszatartásán alapuló felszín alatti vízkészlet-visszapótlást valósítunk meg. Pozitív hozadékként egyúttal a környezet is zöldebb, a mikroklíma is javul, így kikapcsolódásra is alkalmas a terület. Külterületen a napi kb. 150 m³ tisztított szennyvizet kibocsátó szennyvíztisztító telep mögött kiépítésre került egy kb. 1 hektáros tározótó, amelyben a tisztított szennyvizet megtartjuk. Másrészt, a külterületi csatornarendszert felújítottuk és fából épült zárások kerültek bele, mellyel célunk, hogy csapadékos időszakban ne folyjon el a víz a területről, hanem a szomszédos legelőn terüljön szét.

*„Cseppekből tavat hoztunk létre, ami igazi kincs itt a Homokhátságon. Közben személy szerint az én hozzáállásom is sokat változott.”
(Sánta Gizella, polgármester)*

Mit várunk ettől a megoldástól?

A Homokhátsági településen minden csepp víz érték. Ennek ellenére, az a kevés víz, ami itt néha megjelent, eddig a csatornában elfolyt Ruzsáról. A projekt célja, hogy a csatornában és a kis tavakban megőrizzük Ruzsa értékes vízkincsét a szárazabb időkre, visszapótoljuk a talajvizet, és ezzel mérsékeljük a hóhullámok, az aszály és az éghajlatváltozás várható káros hatásait.

Költség (geodéziai felmérés, tervezés, engedélyeztetés, kivitelezés): kb. 46 millió Ft

Rövidfilm a pilotról: <https://youtu.be/rzagkVhYK4>

Tiszatarján

Probléma/kihívás: Az ártér a kiszámíthatatlan, erőteljes áradásoknak, a tartós és egyre gyakoribb aszályoknak, valamint a belvíznek egyaránt rendkívüli mértékben kitett. A hullámtéri kubikgödörből kialakult tavak szinte teljesen kiszáradtak Tiszatarjánban.

Pilot megoldás: A visszatérhető vízkészletek növelése érdekében a meglévő kubikgödör-rendszer egy újabb medencével került kibővítésre, a partokon természetes rézsűket alakítottunk ki. Ezen felül Tiszatarján Önkormányzata évek óta legeltetésre és energiaültetvények telepítésére használja ártéri területeit, amivel visszaszorítja az invazív gyalogakácot is. Ez egy egyedülálló ártéri gazdálkodási modell, amelyet most egy tanösvény kiépítésével teszünk bejárhatóvá, bemutathatóvá.

„Az elkészült beruházás (a kialakított tanösvénnyel) az ökoturizmus fejlesztéséhez járul hozzá. Az itt élők erre nagyon büszkék.” (Bögge Lajosné, polgármester)

Mit várunk ettől a megoldástól?

A projekt célja, hogy fokozzuk a helyi árvízi biztonságot, megelőzzük az ártér invazív fajok (gyalogakác) általi fertőzöttségét, és hogy növeljük a tájban megtartható víz mennyiségét. A kis tórendszerben elraktározzuk a Tisza áradásokkal érkező értékes vízkincsét és a belvizet, ezzel mérsékelve a klímaváltozás káros hatásait. Az ültetvényről kikerülő biomasszával kiváltható a földgázhasználat a középületekben, ami a klímaváltozás lassításához is hozzájárul. Emellett a helyreállított ártéren legelő vízibivalyok és szürkemarhák látogatható ökoturisztikai programként a helyi gazdaság fejlődését is segítik.

Költség (geodéziai felmérés, tervezés, engedélyeztetés, kivitelezés): kb. 44,4 millió Ft

Rövidfilm a pilotról: <https://youtu.be/eOYn5FOk5rU>

Adaptációs Útmutató

Az Adaptációs Útmutató a LIFE-MICACC projekt tapasztalatai alapján, elsősorban önkormányzatok számára elkészített segédlet, melyben bemutatjuk:

- ◆ az önkormányzatok szerepét és cselekvési lehetőségeit az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodásban;
- ◆ a vízmegtartás lehetséges módjait (vízfolyások mellett, erdőgazdálkodásban, mezőgazdaságban);
- ◆ a természetes vízmegtartó megoldások járulékos előnyeit;
- ◆ a természetközeli megoldások létrehozásának folyamatát, lépéseit (tervezéstől az engedélyezésen át az üzemeltetésig);
- ◆ hazai és nemzetközi jó példákat, minta megoldásokat, esettanulmányokat;
- ◆ az érintettek bevonásának hatékony módszereit, eszközeit, ajánlásokat a kommunikációra vonatkozóan;
- ◆ hasznos linkeket, további olvasmányokat a témában.

Cél: Ösztönözni, inspirálni az önkormányzatokat, annak érdekében, hogy hasonló megoldásokban gondolkozzanak és valósítsanak meg saját településükön (a helyi klimatikus kihívásokhoz és adottságokhoz igazítva). Az Útmutatóval egy gyakorlatias, hasznos segédletet, módszertant kívánunk ehhez nyújtani.

Célcsoport: Elsősorban önkormányzatok, településvezetők, szakértők.

E-learning tananyag

A tudásátadás további fontos eszköze a projekt keretében elkészült e-learning, mely **ingyenesen elérhető** lesz a projekt honlapján minden érdeklődő számára a projekt lezárását követően. 2020 novemberében minden hazai önkormányzat számára kiküldésre került a felhasználói jogosultság a tananyaghoz. A tananyag az éghajlatváltozáshoz való **helyi alkalmazkodás, vízmegtartás témakörét dolgozza fel** 6 modul és interaktív feladatok keretében. A Felhasználók a következő témákban kaphatnak hasznos információkat:

- Melyek az éghajlatváltozás alapvető fogalmai és folyamatai?
- Hogyan lehet a vízzel kapcsolatos kockázatokhoz alkalmazkodni?
- Hogyan kell egy település sérülékenységi vizsgálatát elkészíteni?
- A beazonosított sérülékenységekhez hogyan lehet alkalmazkodni?

Applikáció

A projekt keretében készült egy applikáció, amelynek célja, hogy a természetes vízmegtartó megoldásokról, közösségi alapú **információt szolgáltasson** és lehetőséget biztosítson az érintettek számára **ismeretszerzésre és jó gyakorlatok megosztására**. A mobilalkalmazás alapvetően önkormányzati dolgozók számára készült, de hasznos lehet vízgazdálkodási, környezetvédelmi szakértők és gazdálkodók, továbbá a teljesen laikusok számára is, hiszen közérthető módon, egy helyen összegyűjt minden releváns információt a természetes vízmegtartással kapcsolatban. Az applikáción keresztül tudnak értesülni az érdeklődők, hogy milyen megoldások léteznek, milyen projektek (jó gyakorlatok) valósultak már meg sikeresen hazánkban és külföldön egyaránt, illetve itt kapnak információt olyan, a témához kapcsolódó eseményekről és hírekről, amelyek érdekesek lehetnek számukra.

- Megoldások, jó gyakorlatok
- Hasznos oldalak, hírek, események
- Szakmai felhívások, együttműködések

Vízcockázat-elemző eszköz

A vízhez számos kockázat kapcsolódik, amelyek egy település vagy vállalat fejlődését alapvetően befolyásolhatják. Ráadásul ezek a kockázatok az éghajlatváltozás következtében egyre növekednek. A WWF által 2012. óta működtetett Vízcockázat Kalkulátor (Water Risk Filter) egy gyakorlatias online eszköz (<https://waterriskfilter.panda.org/>), amely a helyi önkormányzatoknak, vállalatoknak és különböző vízhasználóknak kíván segítséget nyújtani, hogy egyszerűen felmérhessék és értékelhessék, hogy hol **milyen vízzel kapcsolatos kockázatokkal kell számolniuk**.

A LIFE-MICACC projektben a Vízcockázat Kalkulátort a világszintű adatbázisok mellett magyar adatokkal is feltöltöttük, hogy ezáltal a helyi önkormányzatok a nekik **fontos vízgyűjtő-területek vízcockázatait** könnyebben megtalálják. A Vízcockázat Kalkulátor abban is segít, hogy párbeszéd induljon el az önkormányzatok és a területükön működő, nagyobb vízcockázattal érintett vállalatok között a közös környezeti kihívásokról és a lehetséges terepi alkalmazkodási intézkedésekről. A Vízcockázat Kalkulátorhoz készült egy magyar nyelvű online útmutató, amely a <https://vizcockazat.wwf.hu/> oldalon elérhető.

Kormányjelentés

A Kormányjelentés elsődleges célja, hogy a jelenlegi jogi környezet áttekintésével javaslatot tegyen, és a szabályozással kapcsolatos ajánlások megfogalmazásával támogató jogi környezet alakuljon ki a természetközeli megoldások alkalmazásához, illetve az önkormányzatok hatásköre és eszköztárára kibővítésre és fejlesztésre kerüljön az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás terén.

Célunk továbbá hozzájárulni a klímarezisztencia szempontjainak helyi stratégiákba történő integrálásához. Mindez a helyi önkormányzatok integráló és koordináló szerepének megerősítését támogatja az ökoszisztéma-alapú klímaadaptációs intézkedések természeti erőforrás-gazdálkodási stratégiába és területrendezési gyakorlatba való integrálása során az alkalmas és támogató környezet kialakításával.

6. Előnyök és hatások értékelése

A projekt keretében megvalósított természetes vízmegtartó megoldások jellemzői, járulékos előnyei:

Kisléptékű

Jellemzően nem egy nagy beruházásról van szó, hanem inkább több kisebb, egymásra épülő fejlesztésről, mely komplex rendszerként jól tud működni.

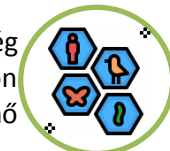
Költséghatékony

A több kisebb beavatkozás kevesebbe kerül, így a hagyományos szürke infrastrukturális megoldásokhoz képest alacsonyabb a költségigénye ezeknek a fejlesztéseknek (megoldástól függően, de jellemzően 50 millió Ft alatt).

Természetközeli megoldás

Már a tervezés során figyelembe veszik az ökológiai szempontokat, a biológiai sokféleség megőrzését, az ember és természet közti harmónia fenntartása érdekében. A beton mellett jellemző a természetes - akár helyi - alapanyagokkal (pl. kő, kavics, fa) történő építkezés.

Zöldebb környezet

A „zöldebb” megoldás által a természet hamar visszafoglalja az érintett területet, a növény- és állatvilág még sokszínűbbé válik. Egy tározótó vizének párolgása pl. javítja a mikroklimát, táplálja a növényzetet, üde zöld környezetet biztosít.

Védelem a településnek

Számos esetben hozzájárul az adott település védelméhez. Például egy dombvidéki település esetében kialakított lefolyáslassító rönkgát-rendszer komolyan támogatja a helyi szintű védekezést.

Rekreációs lehetőségek

Különböző elemekkel kiegészítve (pl. padok, fedett beülők, stég) a megoldások alkalmasak pihenésre, aktív kikapcsolódásra, akár sportolásra is, mind a helyi lakosok, mind a látogatók számára. Emellett közösség-összetartó erővel is bírnak az ilyen fejlesztések.

Vonzóbb településképp

Sok esetben olyan önkormányzati területnek adhatnak új értelmet, új hasznos funkciót, mely korábban használaton kívüli, elhanyagolt terület volt. Ezáltal egy ilyen beruházás a településképen is sokat tud javítani.

Ábrák forrása: www.iconfinder.com

Tapasztalataink, valamint a visszajelzések (kérdőívek és felmérések) alapján elmondható, hogy a lakosok, érintettek érzik, tapasztalják saját bőrükön, saját településükön a klímaváltozás által felerősített negatív hatásokat, az okozott problémákat, károkat. Ezzel tisztában vannak, látják és értik, hogy fontos az alkalmazkodás. Azt is felismerték, hogy tenni kell valamit, még időben cselekedni, és hogy ezt el lehet kezdeni az egyén szintjén, saját kertben, háztartásban. Ugyanakkor elismerik, sőt el is várják, hogy a helyi vezető erő, az önkormányzat, a polgármester irányt és példát mutasson.

A LIFE-MICACC projekt többek közt arra is hasznos volt, hogy formálja a településvezetőket, az önkormányzatnál dolgozók szemléletét, hozzáállását, és irányt mutasson. A lakosok, helyi érintettek többsége ismeri és elismeri a projekt által elért eredményeket, helyi fejlesztéseket, és büszke a megvalósított megoldásokra.

Általánosságban elmondható, hogy mindenhol érezhetően javult a helyi mikroklíma, színesedett a növény- és állatvilág, javult a településkép, erősödött a közösség. A megvalósult megoldások nagymértékben hozzájárultak a szemléletformáláshoz, az ember és víz viszonyának helyreállításához, a vízzel való fenntartható módon történő gazdálkodáshoz minden település esetén.

A minta vízmegőrző megoldások bemutatásán keresztül (tréningeken, minden hazai régiót érintő országos rendezvényeken, helyszíni terepbejárások alkalmával) országos szinten is komoly hatást ért el a projekt. Számos érdeklődő településvezető, vízügyi szakember, gazdálkodó, iskolás diák és gyermek megismerhette közvetlenül ezeket a fejlesztéseket határainkon innen és túl.

Emellett úgy érzékeljük, hogy kormányzati szinten, társmínisztériumok és illetékes háttérintézmények között szintén elindult a párbeszéd és közös gondolkodás a vízviszatartásról. Ezt az is jól mutatja, hogy a vízmegtartás bekerült a 2021-2027. pénzügyi időszak hazai operatív programjainak prioritásai közé (TOP Plusz, KEHOP Plusz).

A fő célt sikeresen elértük: egyre többen és egyre többet beszélünk a vízmegtartás és alkalmazkodás témájáról, és az önkormányzatok egyre komolyabban gondolkodnak, sőt konkrét lépéseket tesznek a víz helyben történő megőrzése érdekében.

A munkát a projekt lezárultával is folytatjuk.

Projekt adatok:

LIFE16 CCA/HU/000115 azonosítószámú "Az önkormányzatok integráló és koordináló szerepének megerősítése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében" című
LIFE- MICACC projekt

Kapcsolat:

Honlap: <https://vizmegtartom megoldasok.bm.hu>

Kontakt: life@bm.gov.hu

Projekt partnerek:

Belügyminisztérium, Bátya Község Önkormányzata, Pannon Pro Innovációs Szolgáltató Kft.,
Püspökszilágy Község Önkormányzata, Rákócziújfalu Község Önkormányzata, Ruzsa Község
Önkormányzata, Tiszatarján Község Önkormányzata, Klímabarát Települések Szövetsége,
Országos Vízügyi Főigazgatóság, WWF Magyarország Alapítvány

Felelős kiadó: Dr. Számadó Róza főosztályvezető, Belügyminisztérium Önkormányzati
Koordinációs Iroda

Szerkesztette: Hercig Zsuzsanna

Felhasznált fotók:

A kiadványban szereplő fotók a projekt keretében készültek az abban közreműködők által. Külső
forrás felhasználása esetén az minden esetben hivatkozással történt.

A projekt az Európai Unió LIFE programjának, valamint a Belügyminisztérium és az Innovációs és
Technológiai Minisztérium támogatásával valósul meg.

Budapest, 2021.

